

Nro 11.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 6-dik napján 1793.
ejztendőben.*

Lengyel Ország.

Lengyel Orzágnak dolga naponként, mind
több több vilzontagságokkal láttatik külf-
ködni. Eggy részről a' köz társaságnak nányat-
ló állapotján búsongó király és fő Rendek azon
hannyák vetik elméjeket, minémű szerekkel kel-
lene kesergő szíveiken ejtett sebeket ényhíteni és
gyógyítani, miként lehessen édes hazájokat előb-
bi egészségében és épségében tovább is meg tar-
tani. Más részről azon iparkodnak az Orolz, és
Pruffziai uralkodó fejedelmeknek követei, hogy
a' réájok bizatott dolog, u. m. Lengyel Ország
fel daraboltatása, önnön maga a' Lengyel nem-

zet által is jóvá hagyattafson, és meg erősitettesen. E' végre újobban két fontos írásokat közlöttenek Juniusnak 24 napján a' Grodnói diétának tagjaival, mellyekben azt adják a' Lengyel fő Rendeknek tudtokra, hogy az ő fejedelmeik egy haj-fzálnira sem akarnak előbbi fel tételektől el távozni. — Az Orosz követ által bé adatott írás szórúl szóra ekképen vagyon: „ Az alább írt „ Orosz tellyes hatalommal fel ruháztatott minister „ kötelesnek lenni tartya magát, múlt Juniusnak 19 „ napján közlött írására adatott válaszra felelni, „ hogy ő a' néki adatott parantsolattól és instru- „ ctiótól, avagy tudósitástól el nem álhat, és „ mivel alább írt fejedelem asszonyának paran- „ tsolattyát minden pontyaiban, és siettséggel „ végbe szokta vinni; ahozképest minden tétó- „ vázás nélkül, meg akar a' *Pétersburgi* és *Ber- „ lini* udvaroknak, múlt Aprilisnek 9-dik napján „ tett declarációjok, avagy magok meg határo- „ zása mellett, melly egyedül a' Lengyel közön- „ séges társaságnak jövőndöbeli tsendélségére, és „ bóldogságára tzéloz, maradni. Annakokáért „ másod izben is kéntelen az alább írt a' Len- „ gyel Rendeket arra kérni, hogy minden hala- „ dék nélkül nevezzék ki a' kivánt deputátziót, „ hogy ekképen annyival hamarább lehessen a' „ szükséges *ratificatióra*, avagy jóvá hagyásra, „ és utólsó egygyefségre lépni, külömben igen „ kedvetlen következései lehetnének a' további „ halogatásnak, mind a' közönséges társaságra, „ mind annak jövőndöbeli állapottyára nézve. — „ Azonban el nem fogja alább írt múlatni mind- „ azokról, mellyek eddig mind két részről tör- „ téntenek, fejedelem asszonyát hiven tudósítani. „ *Iratott Grodnóban Juniusnak 24-dik napján 1793. „ esztendőben.*

Sievers Jakab.

A' Prussziai követnek, ugyan ezen tárgyra nézve bé adott második írása ekképen vagyon: „ A' Prussziai királyi Felségnek alább írt minis- „ terje vette tegnap, u. m. Juniusnak 23 napján,

„ a' nevezett hólnapnak 19-dikén bé nyújtott írá-
 „ sára adatott feleletet, az Orosz követnek ada-
 „ tott válasznak mássával égyütt, és kéntelen
 „ égyenesen azt felelni, hogy instructiójának ereje
 „ szerént eggy lépésnit sem távozzhatik attól el,
 „ a' miben ő Felsége a' Pruffziai király, a' Fels.
 „ Orosz Császárnéval mint frigyeseivel meg égy-
 „ gyezett. Ahozképest múlt Aprilisnek 9-ik nap-
 „ ján adatott declaráció szerént kelletik a' do-
 „ lognak változhatatlanúl meg maradni. Annak-
 „ okáért el kerülhetetlenül szükségesnek lenni iti-
 „ li az alább írt, hogy a' kivánt *delegatio* mi-
 „ nél előbb neveztesen ki, a' mellyel tractálni
 „ lehessen a' vég contractusról és ratificatióról,
 „ avagy jóvá hagyásról. Ennek további halasztá-
 „ sa bizonyosan veszedelmet fogna a' Lengyel kö-
 „ zönséges társaságnak okozni. Azomban, min-
 „ den késedelem nélkül meg fogja az alább írt,
 „ a' Juliusnak 19 dik napján bé nyújtott írására
 „ a' felséges Rendek által adatott választ ő Prusz-
 „ ziai Felségének küldeni. — *Iratott Grodnóban*
 „ *Juniusnak 24-ik napján 1793-dik esztendőben.*

Buchholcz.

Akárki is könnyen képzelheti azt a' fájdal-
 mas érzékenységet, mellyet e' két írásoknak fel-
 olvastatása a' jelenlévő Lengyel Rendekben szer-
 zett. Égyetlen égynél több nem találtatott a'
 diétára küldetett 18 követek közül, a' ki a' kivánt
 delegatióra voksolt volna — mindnyájan eggy
 értelemben vóltanak a' királlyal, a' ki veszedel-
 mesnek lenni itilte a' két udvarok által kivánt de-
 legationak ki neveztetését, és abban égyeztenek
 meg, hogy minden Európai szomszéd hatalmassá-
 gokhoz követek küldettetének e' dologra nézve.
 Ugyan ezen Juniusnak 24-ik napján tartatott kö-
 zönséges gyűlésben olvastatott fel a' jelenlévő
 Rendeknek kivánságára az a' Nóta, avagy Jegy-
 zés is, mellyet azon alkalmatossággal kivánt az
 Angliai minister a' Lengyel közönséges társasággal
 közleni. Méltó, hogy én is közöllyem azt érde-
 mes olvasóimmal: „ Nagy figyelmetességgel vet-

„ te az alább írt *Sulkovszky* hertzeg, és *Plat-*
 „ *ter* Gróf által a' Berlini és Pétersburgi udva-
 „ rokhoz küldetett nótákat, avagy jegyzéseket.
 „ A' miképen az alább írtnak láttatik, mind a'
 „ Fels. király, mind az Ország gyűlése a' jelen-
 „ való körülállásokhoz illendöképen mivelte-
 „ nek, és egy szálmit sem kételkedik az alább
 „ írt, hogy ő Felsége és a' Lengyel király, a' je-
 „ lenvaló időnek fontos szempillantásai között,
 „ mind azokat el ne érhetné, a' mellyeket rég-
 „ től fogva kívánt a' Nagy Britanniai király ő
 „ Felsége a' Lengyel közönséges társaságnak. —
 „ *Grodnóban Juniusnak 24-ik napján 1793-dik esz-*
 „ *tendőben.*

Gardner Wilhelm
 a' Britanniai királynak ministere.

Német Birodalom.

Moguntzia városa fel adattatásának fel té-
 teleit, hiteles kéztől vettük, hitelessen közölhety-
 tyük is tehát azokat érdemes olvasóinkal. Egy-
 gyik részről Prusszus Generál Lájtinánt Gróf *Kalk-*
reuth, más részről pedig *d' Oyre* Frantzia Gene-
 rál tulajdon kezeik alá irásásokkal vala meg erő-
 sitetve. Szórúl szóra így vagynak ezek a' fel té-
 telek :

1. A' Frantzia sereg *Moguntziát* és *Casselt*
 minden erőlségeivel frantzia és más ágyúkkal,
 nem különben minden magazinumaival és hadi
 eszközeivel égyetemben által adja ő Felségének
 a' Prussziai királynak.

2. Minden hadi betsülettel ki fog a' Fran-
 tzia őrizet onnan menni, és magával fegyverét,
 tábori butorját, és minden maga tulajdonát, az
 útra szükséges eleséggel égygyütt el vinni; mind-
 azáltal arra kötelezi magát, hogy egélz eszten-
 deig nem fog a' szövetséges hatalmások ellen
 szolgálni, és hogyha néhány fedett szekerek fog-
 nának onnan ki menni, hatalma leszen ő Felsé-

gének a' Pruffziai királynak azokat tettése szerint meg vizsgáltni.

3. *D' Oyre* Generálnak személyesen két 4 fontos ágyúk fognak engedtetni.

4. Minden őrizethez tartozó Frantziáknak, ki fogás nélkül szabad leszen lovaikat, szekereiket, és vagyonaikat magokkal el vinni.

5. Ezen capitulatiónak meg erősitetése után 48 órákig fog a' Frantzia őrizet még a' várban benn maradni, és ha talám ez az idő elég nem lenne dolgaiknak el végzésére, még 24 óra fog azokhoz engedtetni.

6. Szabad leszen a' Fr. fő kórmányozónak a' királytól adattatandó pafsusok mellett néhány Agenseket el küldeni, a' kik pénzt vigyenek a' Fr. őrizet által tett adótságoknak ki fizetésekre, addig is pedig néhány kezeseket fog a' Fr. őrizet hátra hagyni, a' kik tökéletesen támaszkodhatnak az ő Felsége őltalmára.

7. Külömb-külömb colonnékben és időkben fog a' Fr. őrizet onnan ki masirozni. Mindenik colonnének bátorságára, egészlen a' Fr. határig, Pruffziai katonák fognak adattatni. Szabad leszen a' Fr. kórmányozónak, vagy fő rangú tiszteket, vagy hadi Commissáriusokat előre küldeni, a' kik t. i. a' Fr. seregeknek kvártélyt tsináljanak, és eleséget szerezzenek.

8. Hogyha a' Fr. seregek bagázsiainak el vitelekre tulajdon lovaik elegendők nem vólnának, tehát azon vidékekből, mellyeken által mennek, elegendő lovak fognak számokra rendeltetni.

9. A' betegek és sebesek Metzbe és Tionvillébe vizen fognak a' Fr. nemzetek költségén vitettetni.

10. Minekelötte a' Frantzia őrizet egészlen ki nem menne a' városból, eggy jelen nem lesz Moguntziai lakosnak sem szabad oda menni,

11. Ezen fel tételeknek meg erősítések után mingyárt el foglalhatták az ostromlók e' következő ör állásokat, u. m. a' *károly sántzot*, az *Olafz sántzot*, az *Ersébeth és Filep sántzát* s. a. t. Az új kaput, és a' Rajnán lévő hidnak végét, ezen folyó viznek jobb partyán a' Frantzia seregekkel elegyesleg fogják el foglalni.

12. Mihelyt lehetséges lehet, mindjárt által fogják a' fegyveres háznak igazgatói, és az artilleria, avagy pattantyús seregek feje a' gondviselések alatt lévő fegyvereket hadi szerzőmokat, 's plánumokat s. a. t. adni.

13. A' magazinumoknak, és az azokban lévő dolgoknak által adattatások végett hadi Commissarius fog ki neveztetni.

14. A' szövetséges seregektől által szökött katonákat mind égygyig ki fogják a' Frantziák adni.

A' Moguntziai Fr. őrizet, a' betegeken és sebbe esteken kívül 17 ezer főre ment a' capitulationának végbe menetelekor.

Hadi Történetek és Környül állások.

Nem sokára éppen olly kellemetes hirrel kedveskedhetünk E. Olvasóinknak *Valencziennesről*, mint a' minéművel kedveskedtünk *Condé* és *Moguntzia* várairól. *Valencziennes* ostromlásában még mostan is éjjel nappal izzadoznak vitéz seregeink. Gyakorta szerentsét próbálnak ugyan a' Frantziák, és hol eggy, hol másfelé való ki ütések által akarják sántz-battéria és mina ásóinkat munkáikban meg akadályoztatni, és ha szerit tehetnék, utat nyitni magoknak az ostromló seregeken által; mindazonáltal a' közönséges tudósítások szerént, még eddig nem bóldogúlhattak fel teteleikben. Ott vigyáz *Koburg* hertzeg árgusi szemivel. Ott forog *Hohenloé* hertzeg vitéz karjaival. Ott bátorittya a' győzedelemhez szokott Cs. K. seregeket. Ott vitézkednek *Ottó* 's *Fábry* Ge-

nerál Májorok, és *Dévay Obester* a' magok árnyékától meg retteni nem szokott *Barkó, Eszterházy*, és Császár huzárokkal. — Látsuk közelebb miként vagynak a' környül állások a' *Mársnak* tsatázó mezején.

Juliusnak 22 ik napján két colonnéba, mellynek egyikke egyikke 800 főből állott, támadták meg a' Frantziák *Commines Nord* mellett örrön állott *Laudon* szabad seregbeli és vadász 40 katonáinkat. Ezek sokkal erőtelenebbek lévén, mintsem ellene álhattak volna az ellenségnek, a' *Hutten* mellett örrön állott fő strázsához vonták magokat vissza, holott vitéz pajtásaik és 20 Hollandus huzárok menvén segítségekre, meg támadták a' *Wervick* és *Commines* közt lévő Ország úttya mellett fel felé masirozó Frantziákat, még pedig olly jó ki menetellel, hogy tsak hamar 3 tisztet és 12 köz embert teritettek le közülök a' földre — magok közül egy tisztt, u. m. *Braunfeld* zászló-tartó, 7 köz ember, és két Hollándus huzár estenek sebbe.

Következett napon jókor reggel, 5 colonné Cs. K. seregek állitattanak ki a' *Cambray* és *Ojzy* közt táborozó ellenségnek, és vidékeknek meg kémlelésekre. Ahozképest *Ottó* Gen. Májor a' néki adattatott parantsolat szerént 700 lovalsal indúlt ki *Haspres* felé, holott *Barkó* Regementbeli *Obester Quietovszky* 300 huzárral *Hordaingig* — maga pedig *Ottó* Generál *Rievvig* mentenek elől, és az ottan örrön állott Frantziákat vissza verték, és le is ejtettek közülök egynéhányat, az alattak valók közül két huzár és két ló sebesitetek meg.

Ugyan akkor 400 *Latour* regementebeli dragonyosokkal ment *Benyovszky* F. M. L. *Solesmeshez*, holott egy tsupportot hátra hagyván *St. Hilarius* mellett lévő tetökre ment fel, hogy ekképen az *Ottó* Gen. Májornak osztályával égyegyében lehelsen.

Minekutánna *Koburg* és *Hohenloé* herzegek az ellenség táborának fekvését világosan meg szemlélték, és így fel tett tzellyokat tökéletesen el érték volna: mindazáltal azt is jó eleve el láták, hogy az ellenség, kémlelésből vissza menendő vitézeinket nemtsak szemen tartani, hanem nyomban is követni fogja: ahozképest *Metsery* és *Gönczy* hadnagyok egynéhány huszárokkal és könnyű szerű lovasokkal lesbe állitattanak, a' kik a' mellettük el ment Frantziák között egynéhány embert le is vágtek, 5 pedig lovastól együtt el fogtak.

A' *Scaldisnak* bal partyán 300 *Eszterházy* huszárokkal ment *Dévay* Obester *Mastainkba* holott bal részének fedezésére, és a' *Bouchaini* várnak szemen való tartására, 6 csoportot hátra hagyván, a' többivel a' *Felschaini* tetőkre ment, hogy így alkalmatosságot szerezzen *Gr. Clerfait* hadi tármesternek, az ellenség táborának azon részről való meg kémlelésére. Az alatt két batalion Fr. gyalogság, és egy escadron lovasság menvén ki a' *Bouchaini* várból kémlelő seregeink után eredtenek, és a' nállok lévő 4 ágyúból mintegy 16 lövést tévén, elől menő vitézeink között 1 embert, és 1 lovat sebesítettének meg.

Ugyan akkor 500 Császár huszárokkal masirozott *Aubrechicourthoz*, holott ő maga a' *Dovaytól Bouchainig* vivő mezőséget el foglalta, a' Gen. Quartier-meister-stabtól való Oberstlájtinánt *Schmidt* pedig 150 huszárral a' *Bentnicourti* tetőkre küldötte, a' ki a' külső vigyázaton állott Frantziák között egy embert el is fogott.

Hasonló fel tétellel ment *Karajtzay* könnyű lovas regementyéből való Oberster *Eltznits* 200 lovasal, és egy osztály német gyalogsággal a' *Scarpe* vizének bal partyán, a' *Flinesi* Apáturság felé, a' hová elől menő vitézi érkeztén, az ellenséget ki üzték, és az imitt amott örrön állott Frantziákat rész szerént le vágtek, rész szerént pedig el fogdosták.

A' Hollándiai örökös fejedelmet Juliusnak 22 dik napján reggeli 9-edfél órakor eggynehány helyen u. *Wervick*, *Tourcoing*, *Roncq*, *Hallouin*, és *Commines* mellett meg támadták a' Frantziák. Ahozképest mindjárt patantsolatot adott, *Breitenbach* Obester granatéros batalionnyának, hogy a' *Hallouin* mellett hányt föld várat két 6 fontos ágyúval el foglallyák, más batalionoknak és lovasoknak pedig, nevezetelsen a' *Darmstadt* batalionnak, és *Casseli* escadronnak, hogy a' *Granvilleri* tetőkre mennyenek. Melly rendeléseknek az a' halzna vala, hogy a' Hollándiai szabad seregek mindjárt eleinten vissza nyomták a' *Granvilleri* elől ment Frantziákat, azokat pedig a' kik *Comminesig* és *Wervikig* előre nyomúttak, *Linden* Obester vissza üzte, mellyet halván a' *Rysel* alatt lévő Frantziák, nem méreszlettek szerentsét próbálni. Ezek vóltak múlt hólnapnak végén Frantzia *Flandriában* esett nevezetesebb történetek, lássuk továbbá mint folynak a' hadi dolgok a' Német birodalomban.

Germershejmből érkezett tudósítások szerént múlt hólnapnak 22-ik napján ismét keresztül akarták magokat a' Frantziák az Austriai és Prussziai hadi seregeknek linéájín vágni. Ahozképest reggeli 6 óra tájban seregünknek jobb szárnyát meg támadván külső örrön állott vitézeinket a' le vagdalt fáknak háta mellé szoritották, el foglalták a' tükör hidat, és *Belhejmot*, és mivel az eggyesült seregeknél sokkal nagyobb számmal vóltanak, lehetetlen vólt őket azon napon helyeikből ki mozdítani. Hasonló módon bánt eggy más Frantzia colonné seregünknek közepével, és minekutánna külső örrön állott vigyázatainkat vissza nyomták vólna, eggyzlen sántzainkhoz fúrták magokat, holott ágyúink réa süttetvén, sok embert el vesztettének. Itten tehát mind ágyúinknak záporai, mind *Sándor Leopold* magyar huzárjai által vissza sodortanak, dél után 2 óra tájban vissza fordúttak, és azoknak mentenek segítségére, a' kik seregeinknek jobb szárnyát meg támadták. Válogatott seregeik, számos ágyúik, és

mutatott vitézi bátorságok elegendő jelei valának annak, hogy ők bizonyosan valamelly dolgot akartak végben vinni. — Ellenben az Austriai és Pruffziai lovaság is, mellyet a' gyalogság és az ágyúknak heves tüze hatalmasan segített, elegendő bizonyosságait adta vitézi szívének, és meg nem engedte az ellenséget azon helynél bellyebb nyomulni, mellyet mindjárt eleinten el foglalt ör álló vitézeinktől. Bizonyosan ugyan meg nem határozhattuk az ellenségnek veszteségét, annyit mindazonáltal mondhatunk, hogy egynéhány ezer maradt közzülök a' tsata piatzon.

Juliusnak 25-dik napján *Spirában* költ levélből olvassuk, hogy a' *Landautól* fogva *Kolmárig* fekvő és táborozó Frantziáknak száma 120 ezer főre megyen, és sokan el hitették magokkal, hogy rövid idő alatt egygy véres ütközet fog a' két hadakozó felekezet között történni; sőt ki is rendeltettének immár 200 szekerek a' sebeseeknek és tábori butoroknak el vitelekre; hanem mi-helyt fülökbe ment a' Frantziáknak *Moguntziának* fel adattatása, és az Austriai 's Pruffziai hadi seregeknek *Landau* felé való menetelek, mingyárt visszra vonták magokat, a' német seregek pedig nyomon követték őket.

Cavallerie Generál Gr. *Wurmser* illyetén tudósítást botsátott *Hochstadt*i kvártélyából, a' Fels. udvari hadi Cancelláriához, hogy minekutánna az ellenség nemtsak a' Pruffziai seregeknek jobb szárnyát, és az ottan lévő Austriai seregeket visszra nyomta, a' *Rombergi*, *Rothi*, és *Veyheri* tanyáinkat el foglalta, és más előmeneleket is tett vólna; Jul. 24-ik napján jókor reggeli két colonnéba indította ki Gr. *Wurmser* *Germersheimtől* a' kormányja alatt lévő seregeket, mellynek egyike *Rülsheimhoz*, másika *Belheimhoz* nyomult előre. Az első colonnéból *Herd* felé küldött egygy osztályt, a' melly az ottan 10 ágyúval állott ellenséget mingyárt el üzte, a' többi egyenesen *Rülsheimra* rohanván, az ott lévő öld várakból ki hajtotta az ellenséget, sőt még

az erdőből is ki kergette őket. A' *Bellheim* felé ment colonné az elsőbbel ölzve tsatolván magát, a' *Herkheimi* tetőkön, *Offenbach* felé indult, mellyből már annakelőtte *Mészáros* Gen. Májor 5 órákig tartott tsatázása után ki üzte a' Frantziákat. Igy lévén a' dolog *Insheim* felé indult Gr. *Wurmser*, mellyet észre vévén az ellenség ottan lévő 7 fold várait el hagyta, és noha eggy *Landauból* segittségére ment colonnéval magát ölzve tsatolta, mindazáltal tsak ugyan ki nem álhatta a' sarat, és minekutánna *Inflingnél* lévő széna magazinumát fel gyújtotta vólna, egész *Weisenburgig* vonta magát vissza. E' szerentsés történeteknek az a' jó következése vólt, hogy az ellenség az annakelőtte seregeinktől el vétetett *Rombergi*, *Rothi*, és *Weyheri* tanyákat ismét el hagyta, mellyeket a' miénk ismét újra el foglalván, semmit nem tarthatnak az ellenségnek előre való menetelektől.

Frantzia Ország.

A' hol elől víz, hátul tűz vagyon, ritkán lehet ottan szabadulást reményleni. Illyetén állapotban vagyon mostan Frantzia Ország. — Körs környül mind a' vizen, mind a' szárazon igen hatalmas ellenségek állanak határain, a' kiken, emberi módon szólván, lehetetlen nékiek győzedelmeskedni, akár mint erőltefsék magokat, végtére is térdet 's fejet kell azoknak hajtaniok. Belől, t. i. hazájokban, három szakadás vagyon közöttök. Az első az úgy nevezett *Royalistáké*, az az, királyt kívánóké, kiknek számok naponként mind jobban jobban nevededik, és ámbár imitt amott diadalmat vettenek légyen is rajtok a' patrióták; de tsak ugyan el nem nyomhatták őket egészlen. Bátor eléggé pökte légyen is markát *Santerre* Generál, a' szabad seregekkel Párisból lett el menetelekor, és avval biztatta légyen a' N. Gyülést, hogy valamint hajdan a' Rómaiak *Hannibálnak* emlékezetétől rettegtének, úgy az ő hírétől is meg fognak a' Royalisták rémülni: még

is mindazáltal nemhogy ő maga, de más patriota Generálok sem vihették azt végbe, a' mire ő maga magát le kötelezte, még is számos osztályok vagynak az Országban, nevezetesen a' *Ligeris* vizének két partyán fekvők között, melyek kézzebbek minden vagyonaikat és életeket fel áldozni, mint magokat az új constitutió alá vetni. A' *második*, a' Jacobinusoknak, az az, azoknak a' veszedelmes embereknek serege, a' kik mingyárt a' revolutziónak kezdete után a' Jacobinus szerzeteseknek klastromjában tartottanak gyűléseket, és eleitől fogva ellenségei vóltanak a' királyi hatalomnak, és a' monarchica igazgatás formájának. A' mióta ezek a' velek ellenkező *republicanus*, és mértékletesebb részben, múlt Majusnak 31-dik, és Juniusnak 2 dik napján erőt vettenek, és 22 öt közülök tömlötzőkre hanytanak, azóltától fogva mindeneket szabad kények szerént mivelnek. Ezeknek fejedelme vala *Marat*, ezeknek partyán vagyon a' Párisi község is, ezek rontották le a' Frantzia monarchiának erős alkotmányát — ezek vóltak XVI *Lajos* szerentsétlen király halálának okai is, ezeknek kohában öntetett Frantzia Ország közönséges társasággá, ezeknek mive a' leg újjabb Frantzia constitutió is, mellynek ezen hólnapnak 10-dik napján leszen a' szövetség mezején való fel szenteltetése, ezeknek kezeikben vagyon mostan Fr. Ország veszedelmes szélveszekkel küzködő hajójának evező lapáttya — ezek, minteggy erőszakosan akarják a' lakosokat magok értelmeknek veszedelmes örvényébe húzni. Ezekkel ellenkező a' *harmadik* szakadás, mellynek fejei a' fogságból mesterséggel ki szökött *republicanus* nemzeti képviselők, és *Wimpfen Felix* Generál. Ennek félzke vagyon az Orzágnak déli osztályaiban, nevezetesen a' *Girondi* és *Calvadósi* osztályokban, és néhány nevezetes és népes városokban, u. m. *Marsiliában*, *Burdegalisban*, és *Lyonban*. Ezeknek nem tzellyok a' régi igazgatás formájának vissza álltatása, hanem tsak a' Jacobinusi indulattal biró N. Gyűlés tagjainak meg zaboláztatása, és az

azok által készítettett bálványnak le rontása. E' végre immár számos seregeket is gyűjtöttek egybe, és nem sokára fegyveres kézzel fognak Páris alatt meg jelenni, 's fel tételeket tökéletességre vinni.

E' két szakadással küzködik mostan a' N. Gyűlés, és valamint az égyyiken, úgy a' másikon is diadalmat akar venni, és egészlen maga fejessége szerént forgatni a' Fr. köz társaságnak kerekeit. Ahozképest többnire azoknak az írásoknak fel olvastatásában töltik el gyűlléseiket, mellyekben néhány töllök el szakadott, de tselekedeteiket meg bánt olztályok az új constitutiót jóvá hagyják, és annak vagyonaikkal 's véreikkel való védelmezését igirik.

Juliusnak 15 napján tartatott ülésben *Merlinnek* és *Giletnek*, a' *Bresti* ki kötő helynél táborozó Frantzia seregekhez küldetett két nemzeti biztosnak, leveleik olvastattanak fel, a' kik azt irták Juliusnak 2-dik napján *Nantes* városából, hogy a' *Rennesi*, és *Vannesi* utak most már szabadosok, és bátorságosok — hogy a' Royalisták mindenütt vissza vonták magokat, és hogyha a' Fr. köz társaságnak hadi seregei égyenlő szívvel és erővel fognak ellenek dolgozni, 8 nap múlván egészlen széllyel szórhatták őket. — Az *Eurci* olztályba hadi néppel küldetett nemzeti biztosok arról tudósították *Vernonból*, felső Normanniának városából a' N. Gyűlést, hogy Jul. 12-ik és 13-ik napján meg ütköztvén a' patrioták a' békételen, avagy pártos olztályoknak seregeivel, ezeket keményen meg verték, és egész *Eureux* (*Ebrocum* avagy *Eburo*) városáig szoritották őket vissza. Ugyan ezen napi ülésben, *elsőben*, azt a' végzést hozta a' N. Gyűlés, hogy minden Fr. tábornál négy négy nemzeti biztos maradjon, a' többi pedig térjen vissza Párisba; *másodszor*, hogy, a' kik a' hazájokból ki költözött lakosoknak el titkolt jószágaikat fel adják, azoknak egygy tized rész fog azoknak árrokból

jutalomúl fizettetni, még pedig a' köz társaság-
nak kasszájából.

Juliusnak 16-dik napján tartatott gyűlésben, *Burdegala* városának, és *Wimpfen* Generálnak *Custine* Generálhoz küldetett levelei olvastattanak fel. Az elsőben arra serkentik a' *Burdegali* Előjárók *Custine* Generált, hogy ő a' hazának külső ellenségei ellen úgy viselje magát, mint egy jó hazafiát, és okos 's erős hadi vezért illet, ők pedig az alatt 80 ezer emberrel Páris alá fognak menni, a' nemzet meg sértetett julsainak vissza szerzésekre. — A' másodikban, arra kérte *Wimpfen* Generál *Custinét*, hogy vele éggütt tartson, és igyekezzen a' Fr. köz társaságba bé tsúfzott anarchiát le rontani, és a' Jacobinusoknak telhetetlen indulattyaikat meg zabolázni. — Mind kettőre felelt *Custine* Generál, mint illet patriotához, és adott válaszáinak mássát is meg küldötte a' N. Gyűlésnek, és ez által rendkívül való kedvelséget szerzett magának. *Burdegalia* hamar meg változtatta gondolkodásának módját, mivel éppen ezen napi ülésben olvastatott fel levele, mellyben jelenti az új constitutió iránt való jó indulattyt, és a' N. Gyűléshez való hajlandóságát. Ugyan ezen ülésben olvastatott fel a' nemzet képviselőinek laistroma is, a' melly szerint 632 vóltanak jelen, 63 küldettettek ide 's tova commissióba 59-re ment a' jelen nem lévőknek számok, kik közül némelleyek engedelemmel mentenek hazájokba, némelleyek el szöktenek, némelleyek pedig tömlötzbe sütik a' makkot.

Más nap ismét azoknak az osztályoknak leveleik vétettek elől, mellyek a' Májusnak 31-ik, és Juniusnak 2 dik napján esett történeteket jóvá hagyták, és az új constitutiónak bé vételére való hajlandóságokat és készséget ki jelentették. Ellenben ollyatén osztályokról is említést tett *Lacroix*, a' mellyek holmi hazug hireknek, nevezetesen a' Párisi ispotályban uralkodó mé-telyes nyavalyaknak ki terjedése által akarják az Országnek lakosait a' jelenvaló hólnapnak 10

napján tartattandó inneptől, akarják el rettenteni és el vonni. Mellyhezképest leg ottan azt végezte a' N. Gyűlés, hogy Párisnak polgári előjárói hiteles orvosok által vizsgáltafsák meg az ispotályokban fekvő betegeket, 's az az ottan divattyában lévő nyavalyáknak nemét, és ezeknek bizonyság tételeik mellett, tennék azokat nyomtatás által közönségesekké. Rendkívül való örömmel olvastattott fel e' napon az *Euvri* osztályokba küldetett nemzeti biztosoknak leveleik, mellyben arról tettenek jelentést, hogy minekutánna az ottan lévő béketelen, és a' N. Gyűléstől el hajlott lakosokat a' patriota katonák meg verték, és a' *Calvadosi* osztályba kergették vólna, az egész *Euvri* osztály örömmel fogadta el őket, örömmel vetette magát a' N. Gyűlés hatalma alá, és hogy már is gyűlést tartott az új constitutióinak bé vétele iránt, és mingyárt 40 ezer embert igirt a' patriota seregeknek öregbitetésekre. Ezen osztály engedetlenségének és el pártolásának leg főbb oka vólt *Büzot*, eggy azok közül a' nemzeti képviselők közül, a' kik Juniusnak második napján meg fogadtattak; ahozképest ez a' végezés hozattatott *Lacroix* javaslására, hogy az ő, t. i. *Büzot* háza, a' földig rontattafson le, és annak puszta helyén illyetén írású oszlop emeltettelsen fel: *Itt lakott a' gonosz és istentelen Büzot, a' ki öszve esküdött a' Frantzia nemzetnek romlására.* Egyszersmind az is mingyárt meg határozottatott, hogy az *Euvri* osztály meg térésének emlékezetére, és meg inneplésére, hat szegény sorsú leányok házasságának ki a' közönséges társaságnak költségén.

Elegyes Tudósítások.

A' Frantzia linea truppok, az az, rendes és álló seregek, (constans militia) rendkívül való örömöket mutatták Moguntziának fel adattatásán, és a' bástyákra ki álván, ekként kiáltoztanak:

Vivent les princeps allemagnes, az az, éllyenek a' német fejedelmek! Sokan a' Moguntziai Klúbisták között Fr. katoná köntösbe öltözve akartak velek éggütt onnan ki menni; hanem a' lakosok által újjal mutattatván ki, vissza vitettek a' német seregek által. — Mintegy 100 ra megyen már azoknak számok, a' kik meg fogattatván, fogságra hányattak. Ezeknek tulajdonityyák a' lakosok Moguntziának és annak szép vidékének el pusztitását.

Koránt sem rontatott úgy öszve Moguntzia városa, a' mint némellyek elejénten hirleltették. Kevés házak kárositattak meg, leg többet szenvedtek a' templomok és klastromok. A' lakosok között is keveset öltenek meg a' bé repült ágyú és tüzes golyóbisok, leg többet vert agyon a' Dominicanusok templomának le omlott bóltozattya. A' városnak úttzai reménységen kívül olly tiszták, mint vóltak az ostromlás előtt. — A' ki költözteknek hátra maradt vagyonjaikból kevés veszett el. Közönségesen azt vallyák a' Moguntziai lakosok, hogy ők sokkal többet szenvedtek a' klúbistáktól, mint a' Fr. őrizettől, és éppen ez mostani ellenek fel gerjedett haragjoknak és bosszúságoknak leg főbb oka.

Magános, de bizonyos tudósításból tudjuk, hogy *Majlandban* három el változtatott köntösben úttazott Fr. ministerek fogattattanak el, a' kiknél 3 millió forint, és drága kövek 's portékák találtattanak. Úgy hallatik, hogy Konstántzinápolyba szándékoztak menni, és azokkal a' Divánnak tagjait akarták meg vesztegetni.

* * *

A' miről tegnap előtt tsak gyanakodtunk, most már tsalhatatlanúi tudjuk, t. i. hogy *Valenciennes* e' mostan folyó hólnapnak 1-ső napján fel adatott *Koburg* hertzegnek, de mitsoda fel tételekkel, még most nem tudjuk, nem sokára ezekről is bizonyosabbat irhatunk.

Doct. Decsy Sámue.